

ת"פ 49625/04/17 - מדינת ישראל נגד סלימאן אלאטרש

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 49625-04-17 מדינת ישראל נ' אלאטרש(עציר)

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן
בעניין: מדינת ישראל
על ידי ב"כ עו"ד מירית נוימן

המאשימה

נגד

סלימאן אלאטרש (עציר) על ידי ב"כ עו"ד
רמי שלבי

הנאשם

גזר דין

1. בטרם שמיעת הראיות הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המקורי שהוגש נגדו, שאלה עיקריהן:
הנאשם מתגורר בפזורת שבט אלאטרש, במתחם ששטחו כ- 200 מ"ר, המגודר כולו בגדר גבוהה ואטומה, בו נמצא בית הנאשם וחצר מרוצפת. בחצר, במקום מוסתר, ישנה חממה גדולה, המגודרת כולה בחומר קשיח ואטום (להלן: "החממה"). עובר לתאריך 24.04.17, הנאשם גידל בחממה 888 שתילי סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל כולל של 253.9 ק"ג. הנאשם החזיק בחממה ומחוצה לה ציוד שנועד לסייע בגידול הסם, ובין היתר, מערכת השקיה נפרדת וייעודית וחומרי דישון.
2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום כאמור, הוא הורשע בעבירה של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973, ובעבירה של החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) ו- (ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973.
3. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם, כי התביעה תעתור להטיל על הנאשם ארבע וחצי שנות מאסר בפועל וההגנה תטען בעניין זה כהבנתה; התביעה תוותר על בקשתה לחילוט רכבו של הנאשם, והצדדים ימליצו לבית המשפט להטיל על הנאשם קנס בסך 30,000 ₪; ויוטל על הנאשם מאסר על תנאי.
4. לבקשת הנאשם ובהסכמת התביעה, שירות המבחן התבקש להכין תסקיר על הנאשם.

תסקיר שירות המבחן

בתסקיר שירות המבחן על הנאשם צוינו בין היתר הדברים הבאים -

הנאשם בן 42, נשוי ואב ל- 9 ילדים בגילאי 1.5 - 14, משתי נשים. נעדר עבר פלילי. סיים 9 שנות לימוד. סובל מבעיות רפואיות בגבו בעקבות תאונת עבודה שעבר. משנת 2011 עובד כנהג הסעות

עמוד 1

ולאחרונה החל במקביל לעבוד באולם אירועים. שיתף כי לאורך חייו השתדל להקפיד על תעסוקה רציפה ויציבה מתוך אחריותו ודאגתו למשפחתו. שיתף כי הוא היחיד בעל עבר פלילי במשפחתו, ורוב בני משפחתו מנהלים אורח חיים דתי. וכי על רקע זה בני משפחתו הגיבו בכעס על מעורבותו בעבירות אשר פגעה לתפיסתם בכבודם.

בתו, כבת 6, נכה מלידה בשיעור של 100%. שיתף בקשייו לעמוד בהוצאות סביב הטיפול במשפחתו בהיותו מפרנס יחיד לשתי משפחות, ואב לילדה עם צרכים מיוחדים.

לדבריו לא צרך מעולם סמים או אלכוהול.

בהתייחס לעבירות, הנאשם מודה בביצוען. סיפר כי שני אנשים המוכרים לו וידעו על מצבו הכלכלי הקשה פנו אליו בהצעה לגדל עבורם סמים בחצרו בתמורה לסך של 25,000 ₪. בתחילה הוא חשש, אך הם הסבירו לו כי מדובר בסמים קלים, וגם אם ייתפס העונש יהיה עבודות שירות. הוסיף כי השניים האחרים דאגו לכל הקשור להקמת החממה ולגידול הסמים ותפקידו היה רק להפעיל את מערכת ההשקיה, וכך הוא עשה עד שנתפס.

הנאשם אמר שהעבירה הינה טעות שביצע ממניעים כלכליים, והביע צער רב על מעשיו לאור המחירים הכבדים שהוא ומשפחתו נאלצים לשלם כעת.

שירות המבחן התרשם כי אמנם הנאשם מודה בביצוע העבירה אך משליך את עיקר האחריות לביצועה על גורמים חיצוניים ועל מצבו הכלכלי, והדבר מקשה עליו לערוך תהליך של התבוננות פנימית באשר לדפוסי התנהגותו הבעייתיים. עם זאת ניכר שההליך המשפטי נחווה על ידי הנאשם כאירוע משמעותי בחייו, בעל השלכות רבות, המחיש לו בדיעבד את חומרת מעשיו ובכך מפחית במידה מסוימת את הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד.

שירות המבחן התרשם כי לנאשם יכולות קוגניטיביות וורבליות תקינות. גילה לאורך חייו יכולת יציבות ותפקוד טובים וניהל אורח חיים נורמטיבי בתחומי חייו השונים. וציין כי משפחתו של הנאשם מהווה עוגן משמעותי בחייו.

שירות המבחן שקל את גורמי הסיכון והסיכון של הנאשם, נמנע מלתת המלצה טיפולית על הנאשם וסבר כי יש להטיל על הנאשם ענישה מוחשית, תוך התחשבות בהיותו מפרנס יחיד לשתי משפחות ובמצבה של בתו.

טענות הצדדים

1. ב"כ התביעה עמדה על הערכים החברתיים המוגנים בעבירות הסמים. טענה לחומרת עבירות הסמים ולמדיניות הענישה והפנתה לפסיקה. עמדה על נסיבות ביצוע העבירה- התכנון המוקדם; חלקו של הנאשם בביצוע העבירה; הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה- הנאשם בהתנהגותו יצר פוטנציאל הפצת סם תוך סיכון שלומו ובריאותו של הציבור; כמות הסם הגדולה שנתפסה; וציינה שהסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירה היא בצע כסף. טענה כי מתחם העונש ההולם את העבירות בנסיבותיהן נע בין 4.5 ל- 6 שנות מאסר בפועל. הוסיפה, שהשיקולים לקולא בעניינו של הנאשם- הודאתו המהירה, לקיחת האחריות החלקית על מעשיו, גילו המבוגר, עברו הפלילי הנקי, נסיבותיו האישיות והחרטה

שהביע - הובאו בחשבון בשיקולי התביעה לעונש, וצינה את הצורך בהרתעת היחיד והרבים בעבירות סמים. באשר לתסקיר שירות המבחן, הפנתה לכך שהנאשם ביצע את העבירה מתוך רצון להפיק כסף קל, ולהמלצת שירות המבחן להטיל עליו ענישה מוחשית.

עתרה להכריז על הנאשם סוחר סמים ולהטיל עליו 4.5 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 30,000 ₪

2. ב"כ הנאשם ציין כי הנאשם בן 40, אב ל- 9 ילדים, כולם קטינים. אחת מבנותיו סובלת מנכות של 100 אחוז. הנאשם הודה במעשיו כבר בחקירתו במשטרה, וחסך זמן שיפוטי. טען כי הרקע לביצוע העבירות הוא קושי כלכלי. הפנה לנסיבותיו המיוחדות של הנאשם המובאות בתסקיר שירות המבחן, ולמחיר האישי והמשפחתי שהנאשם משלם בגין ביצוע העבירות, והדגיש את התרשמות שירות המבחן כי הנאשם מביע חרטה על מעשיו וחווה את ההליך הפלילי בצורה קשה ומטלטלת ושיש בכך כדי לצמצם את הסיכון להתנהגות עוברת חוק בעתיד. ציין כי הצדדים הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הסכימה התביעה להגביל את עצמה לעונש מסוים וטען כי מתחם העונש הראוי שייקבע צריך לשקף זאת. עוד ציין כי הנאשם נעדר עבר פלילי והוא ניהל אורח חיים יציב.

עתר לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל- 42 חודשי מאסר, ולהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם. הוסיף כי כמות הסם המצויינת בכתב האישום מתייחסת למשקל השתילים, ולמעשה כמות הסם עצמו קטנה יותר, והדגיש כי השתילים נתפסו לפני ששווקו.

3. הנאשם הביע צער על מעשיו.

דין והכרעה

1. הנאשם הורשע בשתי עבירות - ייצור, הכנה והפקת סם מסוכן, והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. שתי העבירות קשורות זו לזו, בוצעו באותו הקשר, לשם קידום אותה מטרה ובאותם מקום וזמן. בנסיבות אלה יש לראות בהן כמהוות אירוע אחד, לקבוע מתחם עונש הולם אחד ולגזור עונש כולל לשתייהן.

2. הנאשם החזיק בחצרו, בית גידול לסם מסוג קנאביס, וגידל בו 888 שתילי סם במשקל כולל של 253.9 ק"ג.

3. הערכים החברתיים שנפגעו ממעשי הנאשם הם בין היתר, שלום הציבור ובטחונו, ובריאות הציבור.

שימוש בסם הוא רעה חולה. נזקיו לפרט ולחברה מובהקים. רוב מדינות העולם משקיעות משאבים למלחמה בו. השימוש בסמים, כולל באלה המוגדרים קלים, עלול לגרום לתלות, שבתורה עלולה לפגוע בתפקוד, להשפיע על התנהלות המשתמש במעגלי חייו השונים, ולהביא לכך שהוא יפול כנטל על משפחתו ועל החברה. באופן כללי, צריכת סמים קשורה גם בעבריינות ובחשיפת הציבור לעבירות רכוש ואלימות לצורך השגת כסף מהיר לרכישת הסמים, והיא פוגעת בחברה בכללה ומחלישה אותה. ממילא, מי שמגדל סמים לצורך הפצתם, תורם ליצירתן ולהתגברותן של הפגיעות האמורות.

בהתחשב בכמות הסם הגדולה מאוד שהנאשם גידל, הרי שמידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה משמעותית.

4. ייצור סם הוא מהחמורים שבעבירות הסמים, שכן הוא גורם להכנסת כמות סם חדשה ל"שוק הסמים", שקודם לכן לא היתה בו. זהו הצעד המרכזי והמשמעותי שבתהליך הפצת הסם, הוא הבסיס שבלעדיו

לא יכולים להתקיים השלבים הבאים של שרשרת הסם.

5. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות הסמים החמורות הינה מאז ומתמיד של החמרה.

"נגע הסמים אוכל באוכלוסיה שלנו בכל פה; והחברה הכריזה עליו מלחמת חורמה ומצפה שהעונשים שיגזרו על ידי בתי המשפט בשל עבירות סמים ישתלבו במאבק הכולל להדברת הנגע. עונש הולם למחזיקי סמים שלא-לשימוש-עצמי - קרי: למשולבים במערך ההפצה - מכוון לקבוע בהכרת הכל את החומרה היתירה שאנו מייחסים להפצת הסמים, ולהרתיע עבריינים בכוח מלשלוח ידם בפעילות ההפצה. שתי תכליות מרכזיות אלו ניתן להשיג רק על ידי הטלת עונשים חמורים..." (ע"פ 6029/03 מדינת ישראל נ' גולן שמאי, פ"ד נח (2), 734 בעמ' 739 (2004))

6. מדיניות זו נוהגת בעיקרו של דבר גם ביחס לסוגי הסמים המכונים "קלים".

"המאבק בנגע הסמים צריך להיות מכוון גם נגד השימוש בסמים קלים ובפגיעתם של אלה ביחידים ובחוסנה של החברה כולה אין להמעט". (ע"פ 2000/06 מדינת ישראל נ' ויצמן ואח' (פורסם בבב, 20/7/06)).

7. בע"פ 5093/17 **לזר בקשט נ' מדינת ישראל** וע"פ 5103/17 **בינימין איליספוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בבב, 01.01.18) המערערים הורשעו בהקמת מעבדה לגידול סם מסוג קנבוס בשיטת ההידרו. במקום נתפסו שתילים **במשקל כולל של 131 ק"ג**.

בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הולם שנע בין 30 ל- 48 חודשי מאסר בפועל**, וגזר על המערער בע"פ 5103/17, בין היתר, **מאסר בפועל של 34 חודשים** וקנס בסך ₪ 50,000 ועל המערער בע"פ 5093/17, בין היתר, **מאסר בפועל של 30 חודשים**, וקנס של ₪ 50,000.

בית המשפט העליון ציין כי העונש שהושת על המערערים אינו חורג מרף הענישה הנוהג, אך ראה מקום להפחית 6 חודשים מתקופות המאסר שנגזרו על המערערים, מנימוקים שונים שהעיקרי בהם הוא תסקירי שירות המבחן החיוביים.

בע"פ 8988/16 **אשר בן סימון נ' מדינת ישראל** (פורסם בבב, 01.03.17) המערער הורשע בביצוע עבירות של ייצור הכנה והפקה של סם מסוכן, סחר והספקת סם מסוכן, ונטילת חשמל במרמה. הוא גידל סם מסוכן מסוג קנבוס בביתו, בכמות כוללת של **87.25 קילוגרם נטו**. בנוסף, מכר לאחר סם מסוכן מסוג קנבוס בכמות של 5.43 גרם נטו. בית המשפט המחוזי השית על המערער **36 חודשי מאסר בפועל**, מאסר על תנאי וקנס בסך ₪ 40,000.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי-

"ההלכה בעניין עבירות סמים קובעת כי נוכח חומרתן הרבה של אותן העבירות יש להתמודד מולן באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה"

בע"פ 856/02 מדינת ישראל נ' אילן בן אליהו שמואל (פורסם בבב, 11.03.02) דובר במשיב שגידל במשק משפחתי שתילי סם מסוכן מסוג קנאביס. בחממה ובשטח החקלאי נתפסו 240 שתילי קנאביס במשקל כולל של עמוד 4

45,8 ק"ג ברוטו. בית המשפט המחוזי התחשב בנסיבותיו האישיות וגזר עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה וקבע-

"נתקשינו לקשר בין הטראומות שעברו על המשיב לבין העבירה הקשה שהורשע בה. מה בין טראומה אישית קשה שעובר אדם לבין הרצון לבצע כסף על דרך סחר בסם מסוכן? שתילי קנבוס מגדלים אותם כדי לשווק אותם לצרכנים, ומודעת היא לכל כי הסוחרים בסם מסוכן ראויים על דרך הכלל כי יישלחו למאסר. לא מצאנו בעניינו של המשיב כל נקודת זכות ראויה שתפטור אותו מעונש מאסר ממש... אנו מחליטים לקבל את הערעור ולהחמיר בעונשו של המשיב. **נאמנים לדרכנו שלא למצות את הדין עם נאשם בערעורה של המדינה, ולא בלי היסוסים, אנו מחליטים להטיל על המשיב עונש מאסר של שמונה-עשר חודשים בפועל** תחת עונש המאסר של שישה חודשי מאסר שהוטלו עליו בבית-משפט קמא"

בת"פ (מחוזי חיפה) 59971-01-17 **מדינת ישראל נ' פרץ** (פורסם בנבו, 12.09.17), הנאשם הורשע בעבירות סמים, שבמסגרתן ייצר וגידל במעבדה סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל **170 ק"ג**. בית המשפט קבע **מתחם עונש הולם שנע בין 30 ל- 48 חודשי מאסר בפועל**, וגזר על הנאשם **36 חודשי מאסר בפועל**.

בע"פ 2194/14 אליהו בן שמעון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.09.2014) המערער הורשע בעבירות של גידול סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, והחזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן. הוא גידל בדירה ששכר סם מסוכן מסוג קנאביס והחזיק בדירה קנאביס במשקל כולל של **33.5 ק"ג** וכן כלים אסורים המשמשים להכנת הסם: משקל אלקטרוני לשקילת מנות סם, מאוורר, מנורות חימום, תרמוסטט, מד חמצון ומד מליחות.

בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש הראוי נע בין 18 ל- 30 חודשי מאסר בפועל** וקנס כספי, וגזר על המערער **23 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור וקיצר את עונש המאסר של המערער בשלושה חודשים, בשל שיקולי שיקום משמעותיים.

בת"פ 47406-05-12 מדינת ישראל נ' אלון קלופ (פורסם בנבו, 29.11.12) הנאשם הורשע בעבירות של יצור, הכנה והפקה של סם, החזקה ושימוש שלא לצריכה עצמית, והחזקת כלים. הוא גידל כ- 258 שתילי סם מסוכן מסוג קנאביס, במשקל כולל של כ- **24 ק"ג [ברוטו]** בשני שדות שונים סמוך לקיבוץ גינוסר. בנוסף, הוא החזיק בביתו סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של כ- 40 גרם וכלים המשמשים להכנת סם מסוכן.

בית המשפט המחוזי ציין כי קיימת אפשרות שבסופו של דבר כמות הסם, לאחר הפקת הסם בפועל מברוטו לנטו, היתה משמשת לפחות בעיקרה לצריכה עצמית של הנאשם, וכי המאשימה לא הביאה נתונים מהי כמות הסם שניתן להפיק בפועל מהשתילים בכמות המפורטת. סבר כי מתחם העונש הראוי בנסיבות המקרה הינו בין שנה אחת ל- 6 שנים. וגזר על הנאשם **30 חודשי מאסר בפועל**.

8. נסיבות הקשורות בביצוע העבירות -

גידול הסם על ידי הנאשם חייב הקמת מערכת מתאימה, התקנת ציוד ייעודי, וביצוע פעולות רבות, בתהליך שנמשך על פני פרק זמן משמעותי. ברור מאליו שהמעשים היו מתוכננים מראש.

כתב האישום שבעובדותיו הודה הנאשם, מייחס לנאשם לבדו את גידול הסם והחזקתו.

חממת גידול הסמים של הנאשם ובה שתילי הסם, התגלתה תוך כדי תהליך גידול הסם וטרם הפצתו. כך שהנזק העיקרי, המתבטא בצריכת הסם, לא התממש. אולם בשים לב לכמות הסם העצומה שנתפסה - למעלה מ-250 ק"ג - הנזק שיכל להיגרם ממעשי הנאשם אם הסם היה מופץ כצפוי, הוא משמעותי ביותר. כמובן שהמשקל האמור הוא משקל שתילי הסם ברוטו ושהפער בינו לבין משקל הסם עצמו רב, אולם בכל פעם שנתפסים שתילי סם בנסיבות דומות, המשקל המיוחס הוא המשקל ברוטו, ובהתאם ניתן למקם את האירוע המסוים על פני סולם החומרה היחסי.

המניע למעשי הנאשם הוא בצע כסף.

9. בהתאם לצורך לקיים יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה בנסיבותיהם ומידת אשמו של הנאשם ובין העונש שיוטל; ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות; במידת הפגיעה בהם; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות; אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם, הוא בין 2.5 ל-5 שנות מאסר בפועל.

9. הנאשם טען בפני שירות המבחן כי ביצע את העבירות על מנת להרוויח כסף קל ולשפר את מצבו הכלכלי. מי שאינו בוחל בביצוע עבירות סמים להשגת כסף קל, עלול לשוב ולבצע עבירות כאלה מאותו מניע. משכך, יש להרתיע את הנאשם מפני ביצוע עבירות נוספות. נראה לי שיש סיכוי ממשי שהטלת מאסר לתקופה משמעותית על הנאשם, תביא להרתעתו.

הטלת עונשים משמעותיים בעבירות סמים תורמת גם לאינטרס הרתעת הרבים.

10. בגזירת עונשו של הנאשם אני מביא בחשבון בין היתר את גילו של הנאשם - 42; את נסיבות חייו, כמתואר בתסקיר שירות המבחן; את העובדה שבמשך שנים הוא עבד באופן רצוף; את עברו הנקי; את העובדה שזהו מאסרו הראשון; את הפגיעה הצפויה לו ממאסרו; את הפגיעה הצפויה למשפחתו מהמאסר, בהיות הנאשם מפרנסה היחיד ובהתחשב בכך שלנאשם 10 ילדים ושבתו בת ה-6 נכה בדרגה של 100 אחוזים; את הודאת הנאשם, על משמעויותיה; את הסדר הטיעון שבין הצדדים; את החרטה שהנאשם הביע ואת שאיפתו לניהול אורח חיים נורמטיבי; ואת סיכויי שיקומו של הנאשם.

11. נוכח כל האמור, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 45 חודשי מאסר בפועל, מיום מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת סמים שהיא פשע.

ג. קנס בסך 30,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תחתיו.

12. בשלב הטיעונים לעונש, התביעה ביקשה להכריז שהנאשם הוא סוחר סמים, לפי סעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973.

הכרזה שנאשם הוא סוחר סמים, קשורה בבקשת התביעה לחלט רכוש הקשור לביצוע העבירה או שהושג בעבירה של עסקת סמים.

בקשת התביעה לחילוט רכוש כאמור ופירוט הרכוש שחילוטו מבוקש, צריכים להופיע בכתב האישום.

קביעת בית המשפט שהנאשם סוחר סמים, צריכה להיות בהכרעת הדין, על פי בקשת תובע.

כאן, התביעה ציינה בכתב האישום כי תבקש מבית המשפט לקבוע בהכרעת הדין שהנאשם הוא סוחר סמים ותבקש שרכבו יחולט לאוצר המדינה, אולם, לאחר הודאת הנאשם ועובר להכרעת הדין היא לא הציגה את בקשתה וגם לאחר הכרעת הדין היא לא ביקשה לתקן את הכרעת הדין ולכלול בה את הכרזת הנאשם כאמור, ובנוסף, היא הודיעה כי הגיעה להסכמה עם הנאשם לפיה הוא יסכים שיוטל עליו קנס בסך 30 אלף ₪ והיא תוותר על בקשתה לחילוט רכבו.

במצב דברים זה, כאשר לא עומד על הפרק רכוש כלשהו שהתביעה מבקשת לחלט, ואין בפי התביעה טענה על קיומו של רכוש כזה, ומשאנו נמצאים כבר בשלב של גזר הדין שלאחריו התביעה אינה יכולה עוד לתקן את בקשתה בנוגע לחילוט רכוש (ראה סעיף 36א(ה) לפקודת הסמים), אינני רואה מקום לתקן בשלב זה את הכרעת הדין לשם הכרזה על הנאשם כסוחר סמים.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, ב' ניסן תשע"ח, 18 מרץ 2018, במעמד הצדדים וב"כ.

אליהו ביתן, שופט
סגן הנשיאה